

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) - 22

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

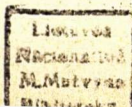
Nr.12 (107) 1968 gruodžio 15

Vokietijos Lietuvių bendruo-
menės valdyba Kalėdų švenčių proga sveikina visus LB
narius, dėkoja už sąmoningą lietuvišką laikyseną, džiaugiasi gražiu
bendradarbiavimu, linki ištvermės, kviečia ir ateityje uoliai rū-
pintis lietuviškumo išlaikymu bei ugdymu, lietuvių vardo kėlimu.
Vokietijos LB valdyba ypatingai prašo visus tautiečius broliškai
sugyventi, traukti lietuvių prie lietuvių, nesiskaldyti, o vienin-
gai bendradarbiaujant, siekti kilnių lietuviškųjų tikslų.
Kalėdinės taikos, ramybės ir geros valios nuotaikos telydi mūsų
bendruomenę Vokietijoje ir visame pasaulyje į Naujuosius 1969 Me-
tus!

----- xXx -----

Lietuviškų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujųjų Metų visiems
Vasario 16 gimnazijos rėmėjams, BALFO darbuoto-
jams ir mokinių tėvams linki

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba,
mokytojai,
mokiniai ir
ūkio personalas

S u ž i b ě s m u m s š v i e s a . . !

"Sužibės mums šiandien šviesa, nes užgimė Viešpats. Jis vadinsis Nuostabusis, Dievas, taikos Kunigaikštis, būsimojo amžiaus Tėvas, kurio viešpatavimui nebus galo" - tokiais ir panašiais žodžiais Sen. Testamento pranašas Izajas ir kiti pranašai kalbėjo savo tautai apie Mesijo atejimą į pasaulį, kuris atneš visoms tautoms taiką ir meilę, tiesą ir šviesą.

Jau apaštalai dėl įvairių priežasčių perkėlė krikščionių centrą iš Jeruzalės į Romą. Jauna Bažnyčia susidūrė su pagoniška kultūra ir turėjo vienokiu ar kitokiu būdu įjungti ją į krikščionybę. Romėnai šventė dievo-Saulės (Sol invictus) atgimimo šventę gruodžio pabaigoje. Gamtoje niekas negali pakeisti saulės, kuri teikia tvarinijai šviesą ir šilumą, džiaugsmą ir gyvybę. Tokia saulė krikščionybėje yra Kristus, todėl tiko Jo gimimo švente-Kalėdomis pakeisti Saulės dievo šventę.

Tie žmonės, kurie pažino Kristų ir įtikėjo į jo mokslą, yra kaip saulės apšviesti. Naujojo Testamento autoriai labai mėgsta vartoti šviesos ir tamsos kontrastus. Žmonės, kurie nepažįsta Evangelijos, jie vaizduoja kaip klaidžiojančius tamsoje. Tokia tauta, palyginus su krikščionyste, buvo ir žydai: "Pagonių Galilėja, tauta sėdinti tamsybėje, matė didelę šviesą, ir sėdintiems mirties šešėlio šalyje užtekėjo šviesa" (Mt.4). Apaštalas Jonas paduoda Kristaus žodžius: "Aš pasaulio šviesa. Kas mane seka, nevaikščioja tamsybėje; jis turės gyvenimo šviesos". O Paulius rašo korintiečiams: "Dievas įsakė šviesai prašvisti iš tamysbių, pats apšvietė mūsų širdis", "Evangelijos šviesa yra Dievo paveikslas".

Krikščionybė yra meilės religija. "Dievas taip mylėjo pasaulį, kad davė savo viengimusių Sūnų, jog kiekvienas, kuris į jį tiki, nežūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą" (Jon.). Gi Titui Paulius rašo: "Pasirodė Dievo, mūsų Išganytojo, gerumas ir meilė žmonėms" (gr. org. meilė žmonėms vienas žodis: philanthropía). Tikro krikščionio ženklas yra meilė Dievui ir žmogui be jokių išimčių. Kas nemyli žmogaus, tas negali mylėti nė Dievo, kas nemyli Dievo, tas negali mylėti nė žmogaus.

Kalėdos - dieviškosios šeimos šventė, kurioje ypatingu būdu pasireiškė meilė ir vienybė. Šią šventę lietuviai švenčia tyliai ir susikaupę prie šeimos stalo ir be žodžių atleidžia vieni kitiems pasitaikiusius žmogiškus nesklandumus. Ta šeimos nuotaika turi apimti visą mūsų tautą, nes pakrikštytieji žmonės sudaro Dievo tautą ir jos vadas yra Kristus.

Kalėdų varpai kviečia visus tautiečius prie Kūdikelio Kristaus prakartėlės. Ten turėtume vieni kitiems atkeisti padarytus nemalonumus bei skriaudas. Angelų giesmės garsas "Garbė Dievui aukštybėse", kuris taip vėlai pasiekė mūsų tautą prie Nemuno, turi bent nūnai uždegti visų mūsų širdis.

"Dievas atėjo pas žmones, kad mes pas Dievą nueitume, tiksliau sakant, sugrižtume" (Greg. Naz. †390).

----- xXx -----

K a l ě d ų e g l u t ě s

Vasario 16 gimnazija, vargo mokyklos ir daugelis bendruomenės apylinkių ruošia Kalėdų eglutes.

R O M U V O J E Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 21 popiet pilies salėje. Aukos eglutei plaukia, mokiniai uoliai ruošia gražią programą, o jų auklėtojai - dovanėles.

Osnabrūcko apylinkė ir vargo mokykla Kalėdų eglutę rengia gruodžio 26, Saaro Krašto - gruodžio 28, Hamburgo - gruodžio 29 ir t.t. Nebus užmiršti ligonys ir seneliai.

M Ū S Ū B E N D R U O M E N Ė J E

PLB Vokietijos Krašto Tarybos R I N K I M Ū K O M I S I J A
gruodžio 5 išsiuntinėjo visoms apylinkėms bei seniūnijoms, o taip
pat kandidatams į Krašto Tarybą, kandidatų sąrašų atstovams ir Ta-
rybos nariams bendraraštį Nr.6. Juo paskelbti š.m. lapkričio 23
vykusių rinkimų į PLB Vokietijos Krašto Tarybą balsavimo duomenys:

Aviža Jonas, dr.	surinko	307	balsus
Banaitis Walteris	"	226	"
Barasas Jurgis	"	267	"
Bartusevičius Vincas, MA	"	343	"
Bernatonis Juozas	"	286	"
Brazaitis Vytautas	"	156	"
Brinkis Rudolfas	"	227	"
Bunga Antanas	"	263	"
Bylaitis Vytautas	"	262	"
Dikšaitis Kasparas	"	239	"
Glemža Zinaida	"	232	"
Grinius Jonas, dr.	"	297	"
Karvelis Petras, dr.	"	186	"
Kiužauskas Mečys	"	196	"
Kriščiūnas Juozas	"	122	"
Labanauskas Petras	"	75	"
Laukaitis Arūnas	"	246	"
Lénertas Vilius, dr.	"	270	"
Liegus Pranas	"	172	"
Lingė Arvydas	"	284	"
Liubinas Bronius	"	345	"
Lukošius Justinas	"	248	"
Natkevičius Vincas, MA	"	334	"
Povilavičius Stepas	"	250	"
Škėrys Fricas-Jonas	"	222	"
Šarka Vaclovas	"	354	"
Valiūnas Jonas-Kęstutis ...	"	319	"
V nckus Juozas	"	186	"

Rinkimuose dalyvavo 31 Bendruomenės apylinkė su 753 pilnateisiais
nariais. 177 nariai-rinkikai pasinaudojo teise balsuoti už akių ir
balsavo korespondenciniu būdu Rinkimų komisijoje.

Kviečiame bendradarbiauti

Mūsų Informacijos bus tik tada įdomios, kai jose bus spausdinami
ne tik Krašto valdybos aplinkraščiai ir instrukcijos, bet kai at-
sispindės visas mūsų bendruomenės gyvenimas, kai straipsniai ir
įvairios žinutės bus rašomi ne vieno redaktoriaus, bet dešimčių ar
šimtų bendradarbių bei korespondentų. Todėl kviečiame visas bend-
ruomenės apylinkes ir pavienius asmenis aprašinėti savo veiklą ir
gyvenimą, nevengiant ir smulkmenų. Kas bus per daug smulku ir ki-
tiems neįdomu, redakcija išskirs, o kas įdomu ir naudinga žinoti
- išspausdins biuleteny.

Jei kas užtinka mus liečiančių žinučių, straipsnių ar ištisų veika-
lų svetimomis kalbomis, malonėkite atsiųsti jų vertimus su origi-
nalais arba kad ir vienus originalus panaudoti Informacijose. Juk
įdomu ir naudinga žinoti, ką kiti apie mus rašo ir kalba.
Laukiame gausaus bendradarbiavimo. Ačiū.

Redakcija

P a b a l t i j o k u l t ū r o s d i e n o s D ũ s s e l -
d o r f e

1954 rudenį Frankfurte įvyko steigiamsis Vokiečių-Pabaltiečių draugijos susirinkimas. Nuo 1956 draugija kasmet ruošia kultūros dienas įvairiuose Federal. Vokietijos didmiesčiuose bei kultūros centruose. Per jas lietuviai, latviai ir estai prisistato vokiečių visuomenei kaip Vakarų kultūros žmonės ir primena jai savo nedalią.

Lapkričio 9-17 Nordrhein-Westfalijos sostinėje suruoštos Pabaltijo kultūros dienos buvo iš eilės 15-asis tos rūšies renginys. (1962 ir 1964 pabaltiečių kultūros dienos vyko dviejuose atskiruose miestuose).

Lapkričio 9 erdvuose Vokiečių Rytų namuose (Haus des Deutschen Ostens) buvo atidaryta paroda, susidedanti net iš kelių skyrių: Lietuvos, Latvijos ir Estijos pašto ženklai, pabaltiečių tautiniai drabužiai ir liaudies menas, knygos apie Pabaltijį ir jo tautas daugiausia vokiečių kalba. Lietuvai visuose skyriuose buvo pakankamai atstovaujama. Liaudies meno skyrių įrengė beveik vienas Stasys Motuzas, atgabėjęs iš Vechtos net 77 medžio dirbinius.

Lapkričio 15 įvyko spaudos konferencija, į kurią savo atstovus atsiuntė žinių agentūros ir laikraščiai.

Lapkričio 15 d. 15 val. Düsseldorfo vyr. burmistro atstovas priėmė vadovaujančius pabaltiečius. Priėmimo dalyvavo ir PLB Vokietijos Krašto valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas.

P a b a l t i j o f o l k l o r o k o n c e r t a s, įvykęs lapkričio 16 d. 20 val. didžiojoje Roberto Schumanno salėje, talpinančioje apie tūkstantį asmenų, buvo kulminacinis kultūros dienų taškas. Jo programą atliko estai, latviai ir lietuviai.

Estai pasirodė su apie 20 dainininkų mišriu chorą "Leelo", dviem išėjimais padainavusių aštuonias dainas. Sopranas Vilma Brinkmann-Pöldoja padainavo keturias dainas. Buvo pranešta, jog dainuos žinomas estų tenoras prof.Naan Pöld, bet jis neatvyko.

Latviai sugebėjo atsiųsti didesnę ir pajėgesnę chorą. Jie iš Münsterio savo gimnazijos mokinių ir Rheinlando krašte gyvenančių tautiečių sutelkė per 50 asmenų, daugiausia jaunų balsų chorą, kurį gerai paruošė ir koncerte dirigavo Tikla Ilstere. Darniai ir nuotaikingai nuskambėjo penkios latviškos dainos, išpildytos dviem išėjimais.

Tarpe choro pasirodymų dainavo latvis tenoras Longinas Apkalns. Latviams, kaip vėliau ir mums, paveikiai talkino vokiečių Jülich'o muzikos mokyklos mokinių orkestras, susidedas iš 14-kos instrumentų. Jis pagrojo penkis latvių šokius. Vokiečių moksleivių pasirodymas buvo vertintas ne tik kaip įnašas į to vakaro programą, bet ir kaip draugiškas vokiečių mostas pabaltiečiams. Tai atitinka vokiečių-pabaltiečių dvasią, kuri puoselėjama toje draugijoje.

Antrąją programos dalį, vykusią jau po pertraukos, išpildė lietuviai. Ir joje Jülich'o muzikos mokyklos orkestrėlis pagrojo tris lietuviškus šokius. Nors gražiai ir nuotaikingai dainavo solistė Panse-Simaniukštytė, tačiau didieji laurai pelnytai teko Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjų grupei. Pasikeisdami su dainininke, Romuvos moksleiviai pašoko Kepurinę, Jonkelį, Sadutę, Malūną, Klumpakojį ir Lenciūgėlį. Visi šokiai susilaukė gausių katučių, bet daugiausia Malūnas. Tas šokis reikalauja didelio judesių tikslumo ir šokėjų patvarumo. Tai atsiekama tik nuolatiniu lavinimusi. Mūsų moksleiviai ir ši kartą parodė, kad jie yra gerai paruoštas, drausmingas ir patvarus vienetas.

Daug katučių susilaukė ir paskutinysis šokis Klumpakojis. Žiūrovai prašė ir jį kartoti, bet užuot kartoję tą patį, romuviečiai priedu prie programos pašoko naują šokį Lenciūgėlį.

Akordeonu grojo specialiai į šį koncertą net iš Schleswig-Holsteino iškvieštas Bundeswehro karys, buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys

Starukas ir moksleivė Saunaitytė, netrukus ketinanti apieiti Vokietiją ir su tėvais išvykti į Ameriką. Estų ir lietuvių solistes ir latvių solistą pianinų palydėjo Klaus Pawassar'is. Visą folkloro koncertą tvarkė muz. Valt. Banaitis. Į jį atsilankė apie 700 asmenų, daugiausia pabaltiečių. Gaila, kad šį dėmesio vertą renginį nedaug tematė vokiečių.

Lapkričio 17-tą (sekmadienį) Nordrhein-Westfalijos sostinėje lietuviai pradėjo pamaldomis, kurias Vasario 16 gimnazijos kapelionas J. Riaubūnas ir kun. V. Šarka iš Hamburgo atlaikė pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Tur būt, pirmą kartą joje skambėjo lietuviškos giesmės, kurias giedojo Romuvos moksleiviai, o vargonais vedė muz. Banaitis.

Pabaltijo kultūros dienos Düsseldorfėje baigtos šventiniu arba iškilmingu posėdžiu, įvykusi lapkričio 17 d. 11 val. Vokiečių Rytų namuose. Erdvi jų salė buvo papuošta didžiulėmis Lietuvos, Latvijos, Estijos, Federal. Vokietijos ir Nordrhein-Westfalijos vėliavomis, o durys plačiai atvertos mieliems svečiams. Bet svečių "suplaukė" vos apie 60. Ir tai daugiausia pabaltiečiai, nors kultūros dienos rengiamos pirmoje eilėje vokiečių visuomenei.

Posėdį pradėjo sveikinamuoju žodžiu dr. A. Gerutis. Gražiai kalbėjo jaunas CDU politikas Konradas Grundmanas, pasakęs daug atvirų ir nuoširdžių žodžių pabaltiečiams. Jis drįso atvirai tarti tai, ką kiti kalbėtojai ir spauda nutyli, būtent, kad dėl Pabaltijo kraštų laisvės netekimo kalti ne tik sovietai, bet ir vokiečiai, anuomet darę sutartis su Maskva savo kaimynų sąskaita. Pabaltiečius ir kitus benamius užsieniečius vokiečiai turi remti ne tik dėl praeityje jiems padarytų skriaudų, bet ir dėl sukūrimo suvienytos ir teisingos Europos. Čia kalbėtojas prisiminė prieš keletą metų Aukštojo Jungtinių Tautų Komisarų pabėgėlių reikalams pasakytą teigimą, kad jei vokiečiai nori, jog Vokietijos sujungimo klausimas nebūtų palaidotas, jie turi pasirūpinti benamiais užsieniečiais. Kalbėtojas pripažino, kad žodžiai teisingi. Jei vokiečiai vieną dieną imtų jausti, jog benamiai užsieniečiai yra jiems ūkinė našta, tai jos politikai apie Europos suvienijimą verčiau ir nekalbėtų.

Kreipdamasis į salėje esančius pabaltiečius, prelegentas pabrėžė, jog kiekis tautų likime nėra lemiantis veiksnys. Daug svarbiau yra kokybė arba moralinis pagrindas, ant kurio jos stato savo ateitį. Pabaltiečiams padaryta skriauda yra didelė, o jų laisvės reikalavimai šventi ir neatimami. Vokiečiai turi tuos reikalavimus paremti. Jei pabaltiečių balsas laisvajame pasaulyje nutiltų, jų laisvės bylai būtų padaryta didelė žala.

Kalbėtojas daug vietos savo kalboje skyrė įrodinėjimui, kad Pabaltijys ir Vokietija daug amžių buvo istorijos bendrakeleiviai, tad jų keliai ir ateityje negali išsiskirti. Vokietijos ir Pabaltijo likimas galės būti išspręstas tik laisvės pagrindu.

Renginiui kultūrinę nuotaiką sudarė Iserlohn teatro ir vaidybos studijos intendantas Ferd. Held-Magney vokiškai skaityta estų, latvių ir lietuvių poetų kūryba, pasikeičiant su žinomu Bonnos Schiffer'o stygų kvartetu, kuris muzikiškai įrėmino iškilmingą posėdį. Jis grojo daugiausia lietuvių muziką (Karnavičiaus, Čiurlionio, Balsio) kūrinius.

Iškilmės baigtos Vokietijos ir visų trijų Pabaltijo tautų himnais. Visiems programos atlikėjams, ypač kalbėtojui K. Grundmanui padėkojo Vokiečių-Pabaltiečių draugijos general. sekretorius A. Grünbaum. Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė grįžo Romuvon jau gero-kai sutemus. Jos nariai-šokėjai parsivežė daug naujų išpūdžių. Kai kurie jų turėjo progos susitikti Düsseldorfėje su namiškiais. Išvykai vadovavo Vasario 16 gimnaz. kapelionas kun. J. Riaubūnas ir mokyt. Tamošaitienė. Jiems talkino grupės seniūnas P. Nevulis.

Auksinio Lietuvos kariuomenės jubiliejaus minėjimas

M a i n z ' e

Lapkričio 17 (sekmadienį) vietos LB apylinkė suruošė kariuomenės 50-ųjų metinių minėjimą. Jis pradėtas pamaldomis, kurias laikė kun.Br.Liubinas. Po jų sekusioje akademijoje paskaitą skaitė savanoris kūrėjas, vyčio kryžiaus kavaličius maj.Juozas Černius. Buvo apžvelgta mūsų kariuomenės raida istorijos eigoje, pradedant Mindaugo laikais, einant per Vytauto Didžiojo gadynę ir ilgiau sustojant prie 1918-20 metų, kada pats kalbėtojas aktyviai dalyvavo nepriklausomybės kovose kaip savanoris. Išvalgiai išnagrinėta taip pat Lietuvos kariuomenės struktūra bei jos vaidmuo nepriklausomoje Lietuvoje.

Minėjimui vadovavo apylinkės pirmininkas dipl. ekon.Juozas Matulaitis, kuris pasveikino minėjime dalyvaujančius savanorius kūrėjus - paskaitininką J.Černių, kapt. Juozą Kriščiūną ir karo valdininką Juozą Lasį, o taip pat visą eilę buvusių karių ir šaulių. Pats apyl. pirmininkas buvo Lietuvos kariuomenės leitenantas. Vokietijos LB valdybės vardu susirinkusiuosius, o ypač savanorius kūrėjus, sveikino jos vicepirmininkas kun. Liubinas. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Vėliau buvo aptarti bėgamieji apylinkės reikalai. Pareikštas pageidavimas, kad 1969 metų centrinis Vasario 16 minėjimas būtų ruošiamas Mainz'e.

S c h w e t z i n g e n e

auksinio Lietuvos kariuomenės jubiliejaus minėjimą suruošė 8591 LSCo(inžinerijos lietuvių kuopa) lapkričio 22. Į jį atsilankė Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius, kuratorijos vicep. J. Lukošius ir reikalų vedėjas V.Bartusevičius. Minėjimą pradėjo kuopos vadas J.K.Valiūnas. Jis trumpais žodžiais paaikškino jubiliejaus prasmę ir pakvietė kun.Br.Liubiną skaityti paskaitą. Pranešėjas kalbėjo visiškai laisvai, savo mintis perpindamas linksmu jumoru, tai viena tai kita proga užkalbindamas klausytojus. Pirmiausia jis patikslino, jog iš tikrųjų Lietuvos kariuomenė sukurta ne prieš 50 metų, bet prieš daugelį šimtmečių. Prieš pusšimtį metų ji buvo įsteigta 1918 Vasario 16 aktu atstatytai mūsų tėvynės nepriklausomybei apginti. Ją sudarė vieni savanoriai. Vyrų nuo žagrės, iš mokyklos suolų ir dirbtuvių, apsirengę savais drabužiais, daugelis apsiginklavę pačių išigytais ginklais, dažnas be jokio karinio lavinimo ir patyrimo, ėjo tiesiog į mūsų lauką ir kovėsi kaip liūtai.

Pirmasis priešas buvo bolševikai, kurių į Lietuvą jau buvo priplūdę apie 30 tūkstančių. Jie norėjo mūsų kraštą paversti sovietine respublika ir įjungti į raudonąją Rusiją. Kovos su bolševikais truko apie metus. Pirmoji auka - Povilas Lukšys, žuvęs nuo raudonarmiečio kulkos prie Kėdainių. Pirmasis karininkas Juozapavičius buvo nukautas ant Alytaus tilto taip pat bolševikų. Tačiau aukos nebuvo velti: raudonoji armija buvo priversta pamažu trauktis, o vietomis ir bėgti. 1919 gale ji buvo išvyta iš Lietuvos.

Čia paskaitininkas prisiminė, kad klausytojų tarpe yra vienas savanoris kūrėjas Pliauska. Suširinkusieji pagerbė jį plojimais. Antrasis savo nepriklausomybę beatstatančios Lietuvos priešas buvo avantiūristiniai Beronto-Avalovo daliniai, siautę šiaurės Lietuvoje. Lemiamos kautynės su jais įvyko 1919 lapkričio 22 Radvilišky. Ten sumušti, netekę daug ginklų, jie išsinešdino iš kur buvo atvykę. Trečiasis užpuolikas buvo lenkai. Jie tebesvajėjo apie buvusią uniiją ir ginklų norėjo priversti lietuvius vėl gyventi jų globoje. Teko gintis. 1920 mūsų kariuomenė jau buvo gerokai išaugusi, sustiprėjusi kovų patyrimu, ginklavimu ir skaičiumi, nes buvo pravesta mobilizacija ir visi pajėgūs ginklą nešioti vyrai turėjo apsivilkti karines uniformas. Lenkai, klastingai puldinėję iš pasalų ir pasie-

kę kai kurių laimėjimų (pagrobė Vilnių), 1920 lapkričio mėn. patyrė didelį pralaimėjimą ties Širvintais ir Giedraičiais. Lenkus išgelbėjo santarvininkai, sustabdę kovas ir išvedę demarkacinę liniją, išsilaikiusią beveik visą nepriklausomybės laikotarpį.

Taip Lietuvos kariai, gindami savo tėvynę, du metus turėjo skubėti iš vieno fronto į kitą ir kovoti su geriau ginkluotais ir gausesniais priešais. Bet jie ginklo nepadėjo ir Lietuvą apgynė.

Po įtemptų kovų atėjo kūrybingas taikos laikotarpis. Mūsų kariuomenė tapo ne tik karinio paruošimo, bet kartu fizinio grūdinimo ir švietimo institucija. Rusijos okupacija paliko daug analfabetų. Pirmaisiais pokario metais karinės prievolės atlikti ateidavo apie 15-20 % beraščių. Kariuomenėje jie būdavo išmokomi skaityti ir rašyti, o dažnas ir kurio nors amato.

Kalbėtojas prisiminė karo muziejų, kuris ilgainiui tapo mūsų tautine šventove. Jo sodelyje kas vakaras būdavo gerbiami už tautos laisvę žuvę kariai ir kiti kovotojai. Paskaitininkas pakvietė visus klausytojus atsistoti ir minutės susikaupimu juos taip pat pagerbti.

Tęsdamas savo paskaitą, kun.Liubinas priminė daugeliui klausytojų jau žinomus faktus, kaip bolševikai įjungė Lietuvos kariuomenę į savo raudonąją armiją, kaip vokiečių okupacijos metu buvo bandyta atkurti ją įvairiais pavidalais ir kokioms nesėkmėms buvo pasmerkti visi bandymai. Pastebėjo, kad ir po pastarojo karo tokių bandymų netrūko. Netgi lietuvių darbo kuopose prie amerikiečių kariuomenės Vokietijoje tikėtasi sukurti tautinius dalinius, bet netrūkus buvo įsitikinta, jog tai neįmanoma.

Tačiau kilniosios Lietuvos karių savybės nebuvo ir nėra mirusios. "Telieka gyva Lietuvos karių dvasia mūsų širdyse", baigė savo paskaitą buv. kuopos kapelionas kun. Liubinas.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Kuopos vadas visus pakvietė į svetainę pasišnekučiuoti prie stiklo vyno ar alaus, o svečiai buvo dar pavaišinti ir kareiviška vakariene, kurios galėtų pavydėti nevienas šeimoje besimaitinąs vyras.

K a i s e r s l a u t e r n e

mūsų kariuomenės jubiliejų paminėjo taip pat lietuvių kuopa, 8593 LSCO - pagalbinis inžinerijos dalinys tiltų statybai bei priežiūrai. Pradėtas tautos himnu. Paskaitininku čia buvo kuopos vadas kapt.J.Venckus. Savo kalboje jis glaustai apžvelgė mūsų kariuomenės nueitus garbės ir kryžiaus kelius nuo jos įsteigimo iki panaikinimo.

Lietuvos kariuomenės gimimo diena laikoma 1918 lapkričio 23. Tą dieną Voldemaro vadovaujama vyriausybė paskelbė pirmąjį įsakymą kariuomenei. Iš tikrųjų tuo metu jau buvo suorganizuotas pirmasis pėst. pulkas. Ir dar gerokai anksčiau buvo rimtų bandymų sukurti tautinius dalinius. Pirmojo pasaulinio karo metu kai pradėjo aižėti Rusijos caro armijos, jose buvę lietuviai ėmė burtis į tautinius vienetus. Taip Vitebske buvo susitelkusių apie 1.500 lietuvių karių, Smolenske - 500, Rovne - 700 ir kitur. Buvo manyta visus tuos dalinius sujungti į lietuvišką diviziją ir perkelti į Lietuvą, kad atstatytų nepriklausomybę. Atsitiko kitaip. Bolševikai, pajutę, kad organizuojasi jiems priešinga karinė pajėga, lietuviškus dalinius išsklaidė. Tik pavieniui ir įvairiais keliais lietuviai kareiviai ir karininkai grįžo tėvynėn. Čia jie tuoj sukūrė pirmuosius mūsų kariuomenės dalinius, kadangi įkandin sekė bolševikai ir reikėjo nuo jų gintis.

Toliau paskaitininkas papasakojo kaip iš savo atsiminimų, susijusių su ano meto įvykiais. Kadangi p.Venckus yra žemaitis, tai ir jo atsiminimai lietė žemaitiją, daugiausia Telšius. 1919 jis dar buvo per jaunas nešioti ginklą, tai viską tik stebėjo ir pergyveno. Jo

atminty gyvai išlikęs vienas nedidelio raudonarmiečių dalinio įsi-
veržimas į gimtąjį miestą, plėšikavimai ir jo sunaikinimas.
Lenkai buvo įsteigę slaptą karinę organizaciją POW, kurios pagelba
tikėjosi užimti Lietuvą iš vidaus be jokio pasipriešinimo. Bet jų
kėsmai buvo dar laiku išaiškinti ir POW spėta likviduoti. Tada Ze-
ligovskis inscenizavo vilniečių sukilimą ir puolė iš lauko, bet ir
tai nieko nepadėjo, nors ir pavyko jam atplėšti Vilnių ir jo kraš-
tą nuo Lietuvos.

Paskaitininkas bandė liesti ir kai kuriuos ginčijamus faktus, pa-
vyzdžiui - kodėl kariuomenė nepakėlė ginklo prieš sovietinius įsi-
brovėlius 1940 birželio mėn. Tuo klausimu yra daug rašyta ir kal-
bėta ir trumpai jį atsakyti sunku. Pranešėjas aiškino, kad kariai
nesipriešino, nes toks buvo vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų vado
prezidento Smetonos įsakymas. Šiandien aišku, kad ir prezidentas
manė, jog reikia priešintis, tik vyriausybė, pirmoje eilėje aukš-
tieji kariškiai jį perkalbėjo. Paskaitininkas išreiškė nuomonę, jog
nesipriešinimo kelias anomis aplinkybėmis buvo pats geriausias. Tai
ir vėl daug diskutuotas ir tebediskutuojamas klausimas. Matyt, kad
laiko tarpas tebėra per trumpas rasti neabejojamai teisingą atsaky-
mą.

Nors Lietuvos kariuomenė buvo likviduota,

tačiau panaudoti mūsų karius savo tikslams stengėsi tiek
sovietai, tiek ir jų priešai vokiečiai. Pastarieji praleido labai
gerą progą 1941. sumobilizuoti visus Lietuvos vyrus ir pasiųsti į
frontą prieš rusus. Paskui jau buvo per vėlu. Bandymas su vietine
rinktine baigėsi nesėkmingai.

Paskutinėmis pastarojo karo dienomis daug lietuvių buvo įvilkti į
karines vokiečių uniformas ir dėl to pateko į sąjungininkų nelais-
vę, kur turėjo iškęsti dideles kančias. Ir iš nelaisvės atleistiems
daugelis DP stovyklų atsisakė praverti savo vartus. Prasidėjus emi-
gracijai į JAV-bes, amerikiečiai taip pat neišleido buvusių karių.
Tik vėliau tą draudimą nuėmė.

Atsistojimu pagerbti už tėvynės laisvę žuvę kariai.

M Ū n c h e n e

kariuomenės jubiliejinį minėjimą lapkričio 23 suruošė apylinkės
valdyba "Susitikimo namuose" (Haus der Begegnung). Jį atidarė pir-
mininkas A.Brakauskas. Savo kalboje jis trumpai apžvelgė mūsų ka-
riuomenės įsikūrimą, jos didvyriškas kovas ir klastingą likvidavimą.
Pianinu paskambino p.A.Kügel. Vargo mokyklos vaikučiai deklamavo
patriotinius eilėraščius. Gražiai pasirodė mišri tautinių šokių šo-
kėjų grupė, vadovaujama p.Al.Grinienės. Veikė bufetas, buvo sureng-
ta loterija. Grojo lietuviška kaimo muzika.

Kaiserslautern - lapkričio 23 d. 18,30 val. 8593 LSCo patalpose
įvyko apylinkės narių susirinkimas, kurį pradėjo pirmininkas Juse-
vičius. Jis pakvietė tėv.Alf.Bernatonį papasakoti apie savo kelionę
po JAV-bes.

Kadangi pasikalbėjimas apie tą kelionę yra išspausdintas 11-ame In-
formacijų numeryje, tai jos čia nebeaprašinsime.

Po pranešimo buvo svarstomi ir sprendžiami organizaciniai apylinkės
reikalai. Susirinkimo pirmininku išrinktas kun.Br.Liubinas, sekreto-
riauti pakviestas V.Stončius. Pranešimą apie visų metų veiklą pada-
rė pirmininkas Jusevičius. Jis painformavo, kad apylinkei priklauso
72 pilnateisiai nariai. Įvykdžius narių perregistravimą, padidėjo
drausmingumas ir susiglaudėnimas. Išleisti 4 biuletenio numeriai.
Paskutiniojo išleidimą apmokėjo kun.Liubinas.

Apylinkė per metus turėjo šias pajamas: likutis iš praeitųjų metų -
302,40 DM, solidarumo įnašai - 848,00 DM, auka Vasario 16 gimnazi-
jos eglutei - 100,00 DM, skautų "Aušros" tuntui - 75,20 DM, Tautos

fondui - 56,00 DM, iš viso 1.381,60 DM. Kuopos vadui Venckui padėjo už šios dienos paskaitą apie Lietuvos kariuomenę ir už pasamdymą šokių orkestro šiam vakarui.

Revizoriumi Ramanauskas pranešė, jog kasos knygos ir kiti dokumentai vedami tvarkingai, pajamos ir išlaidos atitinka pirmininko pranešimą.

Nutarta apylinkės valdybą rinkti iš trijų asmenų. Į ją išrinkti: Vyt. Stončius, Alb. Šalnaitis ir Leonas Vaitiekaitis, revizorium - Juozas Poškaitis. Susirinkimo pirmininkas padėjo senajai valdybai, ypač jos pirmininkui Jusevičiui už gerą veiklą.

Baigę susirinkimą nariai, jų šeimos ir svečiai šoko, dainavo ir šnekučiavosi iki vidurnakčio.

Tą pat dieną Kaiserslauterno apylinkės nariai atidavė savo balsus už kandidatus į Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybą.

Naujoji apylinkės valdyba pirmame posėdy taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas V. Stončius (675 Kaiserslautern 2, Postfach 848), sekretorius L. Vaitiekaitis ir išdininkas Alb. Šalnaitis.

München - Apylinkė turi 50 pilnateisių narių. Lapkričio 23 rinkimuose į Krašto tarybą dalyvavo 41 narys: 24 balsavo asmeniškai, o 17 korespondenciniu būdu.

Tautinių šokių šokėjų grupėje iki šiol buvo tik mergaitės. Neseniai į ją įsijungė ir berniukai. Mišri grupė pirmą kartą gražiai pasirodė kariuomenės auksinio jubiliejaus minėjime.

Užsieniečių "Susitikimo namai" (Rauchstr. 22), kuriuose 11 metų rinkosi įvairių tautybių pabėgėliai, šių metų pabaigoj perkeliama į miesto centrą (Rumford Str. 21). Išnuomotas didelis penkių aukštų namas, kuriame yra dvi nemažos salės, ko taip labai trūko Rauch gatvėje. Tai, be abejo, padės sustiprinti pabėgėlių tautinių grupių kultūrinę veiklą, nes ateity bus galima surengti ir didesnio masto pasirodymus.

Į "Susitikimo namų" kuratoriją iš lietuvių grupės įeina Alina Grišenė ir R. Hermanas.

Hüttenfeld - Gruodžio 6 apylinkės valdyba suruošė išvyką į Mannheim teatrà, kur buvo vaidinama anglų rašytojo Bern. Shaw komedija "Karižgiai". Išvykoje dalyvavo keletas vyresniųjų klasių moksleivių ir mokytojų. Vaidinimas visus gerai nuteikė savo skoningu humoru, nes veiklas, prieš patėkdamas į sceną, kiek aplygintas.

Miesau - Kai čia buvo 4203 LSCo sargybos kuopa, gražiai veikė lietuvių bendruomenės apylinkė. Panaikinus kuopą, sustojė ir bendruomeninė veikla. Juozas Venys dabar ėmėsi iniciatyvos ją vėl atgaivinti. Krašto valdyboj jau užsiregistravę aštuoni Miesau ir apylinkėje gyvenantys tautiečiai, bet iniciatorius stengiasi sutelkti bent 20 asmenų, sušaukti susirinkimą, išrinkti apylinkės valdybą ir pradėti veikti. Atrodo, jog rimtų sunkumų neturėtų būti, nes inteligentinių pajėgų netrūksta.

Detmold - Kol emigracija dar nebuvo palietusi lietuvių bendruomenės Vokietijoje, Detmoldas ir netoli esantis Augustdorfas buvo anglų zonos lietuvių centras. Detmolde gyveno ir 1953 mirė mūsų rašytojas bei filosofas Vydūnas. Dabar čia nedaug tautiečių belikę, todėl reatai kas ir didžiojo lietuvių kapą teaplanko. Vėlinių išvakarėse įj aplankę PLB Bielfeldo apylinkės pirmininkas Švažas. Iš jo atsiųstų nuotraukų matyti, jog kapas, rudens lapų apsnigtas, prašosi kiek priežiūros.

Romuva - Įvairiose Vokietijos vietovėse numatoma įsteigti šalpos skirstymo komisijas, kurias sudarytų apylinkės valdybos atstovai ir lietuvių katalikų bei evang. liuteronų dvasiškiai. Jų uždavinys būtų pristatyti BALFui šelptinus asmenis. Manoma, jog tuo būdu būtų patobulintas šalpos teikimas.

Romuva - PLB Vokietijos krašto valdyba nutarė centrinę ateinančių metų Vasario 16 minėjimą suruošti Mainz'e. Tuo reikalu pasirinkti pavesta Kr.Valdybos įgaliotiniui prie Rheinland-Pfalzo vyriausybės kun.Br.Liubinui, susitarus su vietos apylinkės valdyba. Minėjimas įvyks kovo 1 mažojoje Kurfürstenschloss salėje, talpinančioje apie 500 žmonių. Toje pat salėje buvo surengtas Vasario 16 minėjimas 1957.

Dieburg - Lapkričio 20 čia susirinko 11 lietuvių kunigų pagerbti tėv.Alfonso Bernatonio jo kunigystės sidabrinio jubiliejaus proga. Iškilnių viršūnė buvo 10 val. visų kunigų kartu atlaikytos šv.Mišios, centre esant jubiliatui. Po to sekė vaišės. Šventę organizavo kun.Vingaudas Damijonaitis.

Lietuvių bendruomenės pirmininkas - vokiečių šaulių karalius

Spalio 19 įvyko Eppelheimo (Heidelberg) šaulių klubo (Schützenverein) šaudymo varžybos, kuriose dalyvavo apie 50 asmenų. Jas laimėjo ir šaulių karaliumi tapo FLB Vokietijos krašto valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas.

Lapkričio 30 Eppelheimo šaulių namų svetainėje įvyko linksmas pobūvis - vainikavimo iškilmės, kuriose dalyvavo apie 60 šaulių. Naujo karaliaus atvykimą paskelbė fanfarų trimitai. Senasis karalius iškilmingai perdavė karališkosios valdžios ženklą-grandinę naujam karaliui Jonui Droviajam (Jonas der Schüchterne). Po trimitų ženklo naujasis karalius perskaitė savo "tautai" proklamaciją, kuria paskyrė rūmų didžiūnus ir išdėstė valdymo principus: vyriškumas ir riteriškumas, tikėjimas ir ištikimybė, ir pakvietė visus prie stalo pasistiprinti. Vynu vaišino naujasis karalius.

Eppelheimo šaulių klubas įkurtas 1912-13. Per visą savo gyvavimo laiką jis turėjo 15 karalių. J.K.Valiūnas čia karaliauja antrą kartą - tą vardą jis buvo laimėjęs 1965.

Reikia pažymėti, jog tai nėra joks pripuolamas atsitikimas. Mūsų pirmininkas tarp vokiečių šaulių yra labai gerai žinomas. 1959 jis buvo Schwetzingeno šaulių klubo karalius. 1963 visos Vokietijos šaudymo iš pistoletų varžybose Wiesbadene jo 4 žmonių komanda laimėjo 2 vietą ir tik vienu tašku teatsiliko nuo pirmos. Per paskutiniuosius 10 metų įvairiose šaudymo varžybose 4 kartus laimėjo pirmą ir apie 10 kartų antrą vietą. Be to, Eūrstadto šaulių klubas yra suteikęs jam garbės nario vardą iki gyvos galvos. Š.m. liepos mėn. Karlsruheje įvykusiose Badeno krašto šaudymo pistoletais pirmenybėse laimėjo pirmą vietą. Varžybose dalyvavo apie šimtas rinktinių šaulių.

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

Vyriausių organų pasitarimas dėl bendrabučio statybos

Lapkričio 15 Vasario 16 gimnazijoje įvyko jos kuratorijos pirmininko V.Natkevičiaus sukviestas vadovaujamų bendruomenės organų pasitarimas naujo mokinių bendrabučio statybos reikalu. Pasitarime dalyvavo kuratorijos valdyba (pirm.Natkevičius, vicep.J.Lukošius ir išd.J.Barasas), Vokietijos Lietuvių bendruomenės tarybos prezidiumas (pirm.dr.J.Grinius ir vicep.Ed.Simonaitis), bendruomenės valdyba (vicep.kun.Br.Liubinas, išd.Barasas, sekr.O.Bartusevičienė), komisija bendrabučio statybos sąlygoms tirti (t.Alf.Bernatonis ir dr.P.Karvelis).

Pasitarimui pirmininkavo dr.J.Grinius. Jis pažymėjo, kad tariantis reikia turėti galvoje, jog šio susirinkimo kompetencija tik pataria-moji. Sprendimą padaryti turės išrinksimoji Vokietijos Liet. bendruomenės taryba.

Bendrabučio statybos sąlygoms tirti komisijos vardu tėv. Bernatonis pranešė, jog komisija birželio 17 posėdy priėjo išvadą, kad naują bendrabutį statyti reikia. Pabėgėlių ministerija pažadėjo statybą remti. Į PLB seimą New Yorke vykstantiems J.K.Valiūnui ir t. Bernatoniu buvo pavesta ištirti Amerikos lietuvių nusistatymą dėl bendrabučio statybos. Jis yra teigiamas. Pranešėjas perskaitė komisijos protokolą Nr.2 (š.m.lapkričio 2).

Po ilgų diskusijų ir svarstymų susirinkimas nutarė rekomenduoti naują bendrabutį statyti. Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybai pavesta įteikti pabėgėlių ministerijai prašymą 1969 biudžete skirti kreditų bendrabučio statybai pradėti. Banke atidaryti naujojo bendrabučio sąskaitą.

BALFas uoliai remia lietuviškąjį jaunimą

Pokario metais BALFas Vokietijos lietuviams buvo tikras išsigelbėjimo uostas. Jis tūkstančiams sudarė vad. afidevitus (darbo sutartis) emigracijai į Ameriką, tonomis siuntė maisto bado kankinamiems, rengė drabužių stokojančius, šelpė stipendijomis (per L.Raud.Kryžių) šimtus studentų. Šiandien tai lyg užmiršta. Dėkingumas nėra būdinga lietuvių savybė. Kartais susidaro įspūdis, kad globotieji ir šelpantieji dėkingumo jausmų net sąmoningai vengia, laikydami BALFo šalpos darbą kažkaip savaime suprantamu dalyku. Taip turėję būti! Apsirinkama. Prel.J.Končius ir daugelis kitų uoliųjų BALFo darbuotojų nėra kokia "gamtos būtinybė", kuri savaime atsirado. "Jei ne jie, tai kiti" yra klaidinga nuomonė. BALFo galėjo ir visai nebūti, mažiausiai jo nuveiktas darbas galėjo būti daug menkesnis. Jei taip neįvyko, reikia dėkoti ne "gamtai", ne "likimui" ir ne atsitiktinei "laimei", o kilnios širdies žmonėms, kurie BALFą sukūrė ir atliko istorinės reikšmės darbus.

Užmirštama ir tai, kad BALFas dar ir šiuo metu savo darbus tęsia, nors ir mažesniu mastu. Tiesa, jo drabužių ir maisto siuntos šiaudien eina ne tiek Vokietijon, kiek į Suvalkų trikampį (Punskan) Lenkijoje, į Pietų Amerikos kraštus ir kitus, labai tolimus žemės užkampius, kur tik lietuvis vargsta. Kai yra būtinas reikalas, BALFas suranda būdų sušelpiti žmones ir pačioje Lietuvoje.

Šia proga betgi noris atkreipti tautiečių dėmesį, kad BALFas paskutiniu metu pasidarė ypačiai paslaugus mums, Vokietijos lietuviams, visų pirma mūsų jaunimui. Pereitą vasarą vaikų stovykla Romuvoje buvo įklimpus į tokius finansinius sunkumus, jog atrodė, kad jos išlaidas teks padengti patiems rengėjams, kurių kišenės, deja, irgi visada tuščios... BALFas juos išgelbėjo, atsiųsdamas 500,-- dolerių. Kai toks geradaris "dėdė" sėdi Brukljne, drąsiau ir ateinantiesiems mėtams planuoti. Arba vėl: Vasario 16 gimnazijos mokinukai džiaugiasi, kad per pietus ant stalo dažniau pasirodo vaisiai, kad ir Vienos šni-celis jau ne naujiena, kad "guminę dešrą" šeštadienį (nors ne kiekvieną) pakeitė viščiuko kulšis... Iš kur tai? Tiesa, kad Bonnos pabėgėlių ministerijos ponai mus neblogai šiais metais parėmė, betgi didelė dalimi reikia dėkoti BALFui, kuris vad. duonpinigius gimnazijai pakėlė iš 200 dol. į 300 kas mėnesį.

Kas skaito "Dirvą", tikrai pastebėjo, jog ten dažni p.E.Čekienės straipsniai apie gimnaziją. Žymioji žurnalistė yra BALFo valdybos vicepirmininkė. Jos plunksna labai paslaugi lietuviškajam Vokietijos jaunimui, kurį ji labai mėgsta ir jo interesus BALFo valdyboj visada palaiko ir gina. Pernai rudenį ji lankėsi gimnazijoje ir įsitikino jos svarba, ugdant lietuvių jaunojoje kartoje. Nuo tada ji visa širdimi yra pusėje tų, kurie supranta didįjį gimnazijos vaidmenį ir kurie nuolat ragina ją moraliai ir materialiai remti. Nereikėtų nė priminti, kad gimnazijos užtarėjai ir rėmėjai yra visa BALFo valdyba su jos pirmininku kun.V.Martinkum. Prieš kelerius me-

tus jis lankėsi gimnazijoje ir jos atžvilgiu pozityviai nusistatė. Tai matyti iš jo palankumo gimnazijai, kuri ir toliau remiama, netgi didinant paramą.

Priartėję Kalėdų šventės. Būtų gražu, jei šelpiamieji - neišskiriant nė šelptųjų praeityje - prisimintų BALFą bei jo darbuotojus, pasakytų jiems ačiū, nuoširdžiai palinkėtų malonių švenčių.

Mokyt.Kaziui Motgabiui - 70 metų

Gruodžio 22 Vasario 16 gimnazijos mokytojui K.Motgabiui sueina 70 metų. Jubiliasas yra gimęs Narto-Naujienos kaime, Marijampolės apskr. ūkininko šeimoje. Gimnaziją ir konservatoriją baigė Klaipėdoje. Prieš tai trejus metus mokėsi muzikos mokykloje Kaune. Iki 1941 pradžios dėstė muziką Aukštadvario vidur.mokykloje ir Skuodo gimnazijoje. 1941 išvyko Vokietijon. 1943 buvo muzikos mokytoju Stalupėnų berniukų gimnaz. Nuo 1945 rudens iki 1948 mokytojavo Ambergo ir Rotenburgo liet.progimnazijose ir dirbo IRO emigracijos stovyklose. Nuo 1951 rudens iki šiol be pertraukos mokytojauja Vasario 16 gimnazijoje - dėsto muziką ir geografiją ir veda biblioteką. Sukaktuvininkas visą laiką vadovavo ir tebevadovauja moksleivių chorui, su kuriuo yra aplankęs įvairiomis progomis visus artimesnius miestus, kaip Mannheimą, Weinheimą, Viernheimą, Kaiserslauterną, Schwetzingeną ir kitus, o Stuttgarte pasirodė net televizijoje. Be to, padeda muzikiškai apipavidalinti įvairius mokinių parengimus. Jubiliasas yra sukūręs kelioliką lietuviškų dainų chorams ir solo balsams bei smuikui su pianinu.

1919-20, kai Lietuva kovojo už savo nepriklausomybę, buvo savanoriu kūrėju.

Mokyt.Motgabis yra pasiruošęs peržengti 70 metų slenkstį sveikas ir darbingas.

----- xXx -----

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o

po 10,--DM: tėv.Alfonsas Bernatonis iš Dieburgo, Fr.Šlenteris iš Bremeno, tėv.Kl.Žalalis, OFM. iš Bad Wörishofeno, J.Pyragas iš Lübecko ir dr.P.Reklaitis iš Marburgo.

Pažymėtina PLB Mainz'o apylinkės narių auka. Lietuvos kariuomenės auksinio jubiliejaus proga savanoriai kūrėjai maj.J.Černius ir kpt. J.Kriščiūnas aukojo po 10,--DM, o J.Lasys - 5,--DM. Vėliau tos pačios apylinkės nariai Alf.Miškelevičius atsiuntė 10,--DM, o Sof. Paltarokienė ir Birutė Paltarokaitė - po 5,--DM.

M.Panse-Simaniukštytė iš Porz-Wahn'o tam pačiam reikalui skyrė 7,--DM Ačiū.

T i k l a u k i n i a i l a i k r a š č i ų n e s k a i t o !

Metų sąvartoje primename visiems tautiečiams, kad Amerikos lietuvių šalpos organizacija BALFas remia vargan patekusius ne tik medžiaginėm gėrybėm, bet ir užprenumeruoja lietuviškus laikraščius jų prašantiems. Tad visi, kurie nori gauti kurį nors lietuvišką laikraštį, bet nepajėgia susimokėti prenumeratos, tesikreipia į BALFo centro valdybą, nurodydami pageidaujamo laikraščio vardą. Adresas: ULRA, 105 Grand Street, Brooklyn, N.Y. 11211, USA.

PLB Vokietijos Krašto Valdyboje galima gauti:

Vikt.Gailiaus vokiškai-lietuvišką žodyną (Deutsch-Litauisches Wörterbuch). 1181 psl., gražiai ir patvariai įrištas. Kaina 10,--DM.
M.Hellmann - Grundzüge der Geschichte Litauens. " 8,-- "
Lietuvių kalbos vadovą (Skardžiaus, Barzdukó ir Laur.)" 10,-- "